

Алла Добридень,
*к. пед. н., доцент кафедри виховних технологій та педагогічної
творчості Уманського державного педагогічного університету імені
Павла Тичини, Україна*

ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

У сучасному світі гостро стоїть проблема творчого розвитку особистості. Розбудова державності України актуалізувала потребу суспільства у творчих, обдарованих, розвинених громадянах, що, відповідно, зумовило необхідність створення в українській системі освіти умов важливих для розвитку й самореалізації кожної особистості, формування покоління, здатного навчатися впродовж усього життя.

Розвиток творчої компетентності – актуальна проблема, бо саме цілісна, духовно багата, творча людина спроможна по-справжньому керувати майбутнім.

Основне завдання вчителя сучасної школи – допомогти дитині розкрити свої творчі здібності. Хто ж, як не вчитель початкових класів, має побачити у кожній дитині неповторну особистість, навчити здобувати знання та використовувати їх у подальшому навчанні. Самостійність, активність, ініціатива – ось що сприяє розвитку творчих здібностей.

Вивчення психологічних та педагогічних механізмів, виявлення творчих здібностей у дітей молодшого шкільного віку є однією з актуальних проблем сучасної освіти. Це зумовлено специфікою розвитку суспільства, психологічної науки та педагогічної практики. Творчість лежить в основі як загального розвитку природи, еволюції, так і в розвитку кожної окремої особистості, в її самоідентифікації, оскільки кожна людина від природи наділена здатністю до творчості, творчим потенціалом.

Розвиток творчих здібностей передбачає впровадження у навчально-виховний процес гуманістичного принципу організації освіти, коли в центрі знаходиться особистість учня з її потребами, інтересами і можливостями.

В історії вітчизняної та зарубіжної педагогічної думки визначенню понять «творчість», «творча особистість», «творчі здібності» значну увагу приділяли науковці В. Андреев,

Д. Богоявленська, Р. Грановська, В. Кан-Калик, С. Сисоєва, Я. Пономарьов, О. Матюшкін та ін.

Творчі компетентності, відповідно до концепції креативності як універсальної творчої здібності Дж. Гілфорда – це:

- здатність до самоаналізу і самоконтролю;
- здатність до виявлення і постановки проблеми;
- здатність до висловлювання великого числа ідей;
- гнучкість – здатність до висловлювання різноманітного числа ідей;
- оригінальність – здатність відповідати на подразники нестандартно;
- здатність удосконалити об'єкт, додаючи деталі;
- здатність вирішувати проблеми, тобто до аналізу і синтезу.

На основі аналізу психолого-педагогічної літератури можна виділити основні шляхи творчої компетентності учнів [1, с. 28], а саме:

1. Розв'язання творчих завдань.
2. Впровадження розвивальних творчих ігор.
3. Індивідуальний підхід у навчанні.
4. Проблемний підхід.
5. Самостійна робота творчого характеру.
6. Впровадження технічних засобів навчання.

Переживання успіху викликає позитивне ставлення до творчої діяльності, сприяє набуттю певного життєвого досвіду, навичок самостійної діяльності і поведінки. Внаслідок цього з'являється свідоме прагнення до самоосвіти, самовдосконалення, набуття відповідних умінь та навичок щодо творчого розв'язання проблем, тобто поступово здійснюється становлення тих властивостей і якостей, які є складовими творчих здібностей особистості.

Отож, формування творчої компетентності в учнів початкової школи передбачає виявлення творчого потенціалу та створення умов для розвитку творчої особистості. А одним із стратегічних завдань є особистісний, гуманістичний підхід до школярів, допомога пізнати себе, самовизначитися та самореалізуватися.

Список використаних джерел

1. Волобуєва Т. Б. Розвиток творчої компетентності школярів / Т. Б. Волобуєва. – Харків: вид. група «Основа», 2005. – 110 с.

2. Сисоєва С. О. Основи педагогічної творчості вчителя: навчальний посібник / С. О. Сисоєва. – К. : ІСДОУ, 1994. – 112 с.